

Vurdering for læring - evaluering av modeller for kjennetegn på måloppnåelse i fag

Det er stor interesse for og bevisstgjøring rundt elevvurdering hos lærerne som deltar i Utdanningsdirektoratets prosjekt "Bedre vurderingspraksis".

RAPPORT | SIST ENDRET: 14.10.2008

Tittel:

Evaluering av vurdering for læring : underveisrapport fra en følgeforskningen "Evaluering av modeller for kjennetegn på måloppnåelse i fag"

Rapporten:

Rapport - Evaluering av vurdering for læring

Forfatter:

Kjersti Hage Stokke (ILS), Inger Throndsen (ILS), Svein Lie (ILS), Erling Lars Dale (PFI)

Utgiver:

Universitetet i Oslo

År:

2008

Dette viser resultatene fra underveisrapporten fra en forskergruppe ved Universitetet i Oslo som følger skolene som deltar i utprøvingen av ulike modeller for kjennetegn på måloppnåelse i fag.

Underveisrapporten inneholder erfaringer fra de første månedene i modellutprøvingen og bygger på to undersøkelser rettet mot lærere våren 2008, en kvantitativ og en kvalitativ. I alt 77 skoler arbeider med ulike modeller når de utvikler og prøver ut kjennetegn på måloppnåelse i fag.

Resultatene viser videre at de lærerne som er mest fornøyde med å delta i prosjektet, er de som har best forståelse av de prinsipielle sidene ved elevvurdering, slik det er tenkt i prosjektet. Flere av lærerne har spørsmål som dreier seg om selve prosjektet. De mener at informasjonen de har fått, ikke har gitt dem god nok forståelse av hva utprøvingen egentlig går ut på. Mange lærere etterlyser faglig ekstern veiledning og kompetanseutvikling. Mange opplever de ferdigstilte eksemplene på kjennetegn som uklare og for

generelle, og det rapporteres at det er vanskelig å bruke dem. Flere av skolene etterlyser en "mal" og flere gode eksempler.

Bare 40 prosent av lærerne som deltar i den nasjonale utprøvingen av kjennetegn på måloppnåelse i fag, rapporterer at arbeidet er organisert med utgangspunkt i det lokale læreplanarbeidet. De skolene som har tatt utgangspunkt i allerede eksisterende lokale planer og utviklet kjennetegnene i forhold til disse, har kommet lenger i arbeidet med å utvikle kjennetegn på måloppnåelse enn skoler som ikke har tatt utgangspunkt i det lokale læreplanarbeidet.

Bare en av fire lærere rapporterer at skolen hadde en samlet plan for elevvurdering før prosjektstart. Dette dreier seg særlig om mangel på systematisk elevdeltakelse, rutiner for informasjon til elever og foreldre, rutiner for utvikling av kriterier osv. Elevdeltakelsen i dette arbeidet ser foreløpig ut til å være lav. Men skoler som er kommet langt i arbeidet med utvikling av kjennetegn (spesielt modell D, ungdomstrinnet), rapporterer om god elevdeltakelse. Arbeidet med utvikling av kjennetegn er i stor grad organisert i faggrupper/fagseksjoner. Mer tid til fagsamarbeid som en følge av prosjektet blir sett på som positivt.

Rundt halvparten av lærerne rapporterer at skolen samarbeider med andre skoler. Slikt samarbeid er mest omfattende på barnetrinnet. Samarbeid mellom skoler fører i følge lærerne til økt motivasjon og bidrar til kompetanseutvikling i elevvurdering. Skoleleders involvering er viktig for framdriften i prosjektet, for lærernes motivasjon for arbeidet og for en helhetlig kompetanseutvikling knyttet til elevvurdering.

Forskernes anbefalinger til det videre arbeidet i prosjektet:

- Ta vare på og forsterke lærernes positive holdning til selve prosjektet og til arbeidet med elevvurdering generelt.
- Klargjøre prosjektets mål og hensikt tydeligere.
- Klargjøre terminologien, dvs. forholdet mellom kriterier, kjennetegn og oppnåelse av kompetansemål.
- Gjøre enda klarere hva som forstås med faglig relevante tilbakemeldinger
- Utvikle flere gode eksempler på kjennetegn på måloppnåelse på ulike nivåer, som kan være en støtte i skolenes videre arbeid med prosjektet.
- Sørg for at det nasjonalt blir etablert en bedre forbindelse mellom de ulike vurderingssystemene i norsk skole (løpende vurderinger underveis, nasjonale prøver med "nivåer", muntlig og skriftlig eksamen med karakterer).
- Følge opp kompetansemiljøene slik at en sikrer at veiledningsarbeidet er i tråd med prosjektets intensjoner.
- Behov for forskning rettet mot forholdet mellom elevvurdering og elevenes læringsutbytte.

Utprøvingen av modellene for kjennetegn på måloppnåelse i fag går over to skoleår (fra høsten 2007 til våren 2009), og er en del av Utdanningsdirektoratets prosjekt Bedre vurderingspraksis. Fire ulike modeller prøves ut. Modellene A (barnetrinn) og D (ungdomstrinn og videregående) innebærer at skolene selv

utvikler eksempler på nasjonale kjennetegn på måloppnåelse i fag, mens modellene B og C (begge på barnetrinnet) går ut på å prøve ut ferdigstilte eksempler på nasjonale kjennetegn i fagene norsk, matematikk, samfunnsfag samt mat og helse. På ungdomstrinnet og videregående skole skal kjennetegnene utvikles i tilknytning til karakterskalaen. I alt 77 skoler deltar i utprøvingen, hvorav 59 er grunnskoler.